

PREZES
URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI
I KONSUMENTÓW
DELEGATURA W BYDGOSZCZY
ul. Długa 47
85-034 Bydgoszcz
tel. (052) 345-56-44, Fax (052) 345-56-17
E-mail: bydgoszcz@uokik.gov.pl

Bydgoszcz, dnia 19 września 2008r.

Znak: RBG-61-33/08/RKJ

DECYZJA nr RBG-27/2008

- I. Na podstawie art. 28 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50 poz. 331 ze zm.: Dz. U. z 2007r. Nr 99 poz. 660, Nr 171 poz. 1206) oraz stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy i §7 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2007 r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 134 poz. 939), w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, po przeprowadzeniu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, wszczętego z urzędu przeciwko przedsiębiorcy Izabeli Ewie Kaczmarczyk prowadzącej Niepubliczne Przedszkole „Przyjaciele Kubusia” w Elblągu w związku ze stosowaniem we wzorcu umowy „Statut Niepublicznego Przedszkola `Przyjaciele Kubusia` w Elblągu” i „umowa o świadczenie usług przedszkolnych” postanowień o treści:

„Dziecko może być skreślone z listy przedszkola:

2. przez Dyrektora przedszkola:

a. z powodu niepłacenia czesnego lub nieterminowego wnoszenia opłat przez rodziców” (§14 pkt 10 ppkt 2a Statutu)

„Przedszkole może odstąpić od umowy w przypadku nieterminowego regulowania należności bądź ich nieuiszczenia przez okres 2 miesięcy” (§7 pkt 2 Umowy),

w wyniku którego uprawdopodobniono, iż wymieniony przedsiębiorca stosuje praktykę, o jakiej mowa w art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 powołanej ustawy, w związku ze **zobowiązaniem się przedsiębiorcy Izabeli Ewy Kaczmarczyk** do podjęcia działań zmierzających do zaniechania naruszenia zbiorowych interesów konsumentów poprzez zmianę treści kwestionowanych postanowień umownych, **nakłada się** na Izabelę Ewę Kaczmarczyk prowadzącą Niepubliczne Przedszkole

„Przyjaciele Kubusia” w Elblągu obowiązek wykonania tego zobowiązania poprzez:

- a) zmianę umów istniejących w obrocie prawnym, w terminie 2 tygodni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji, zgodnie z przyjętym zobowiązaniem i przedłożonym projektem aneksu do „umowy o świadczenie usług przedszkolnych”, załączonym do pisma przedsiębiorcy z dnia 16 maja 2008r.
- b) zawieranie nowych umów zgodnie z przyjętym zobowiązaniem i wzorcem umowy, załączonym do pisma przedsiębiorcy z dnia 16 maja 2008r.
- c) wprowadzenie zmian do Statutu Niepublicznego Przedszkola `Przyjaciele Kubusia` w Elblągu, zgodnie z przyjętym zobowiązaniem i przedłożonym projektem aneksu do Statutu, załączonym do pisma przedsiębiorcy z dnia 16 maja 2008r. oraz poinformowania wszystkich rodziców/opiekunów korzystających z usług Niepublicznego Przedszkola „Przyjaciele Kubusia” w Elblągu o wprowadzonych zmianach.

- II. Na podstawie art. 28 ust. 3 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. Nr 50 poz. 331 ze zm.: Dz. U. z 2007r. Nr 99 poz. 660, Nr 171 poz. 1206) oraz stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy i §7 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2007 r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 134 poz. 939), w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, **nakłada się na Izabelę Ewę Kaczmarczyk** prowadzącą Niepubliczne Przedszkole „Przyjaciele Kubusia” w **Elblągu obowiązek złożenia informacji** o stopniu realizacji zobowiązań nałożonych w punkcie I decyzji oraz przedłożenia potwierdzonych kopii umów zawartych zgodnie z postanowieniami ww. wzorca umowy, w terminie 3 miesięcy od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

Uzasadnienie

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej: Prezes Urzędu, organ antymonopolowy) w ramach badania wzorców umów stosowanych przez przedsiębiorców prowadzących działalność polegającą na świadczeniu usług przedszkolnych przeprowadził postępowanie wyjaśniające, w trakcie którego uzyskał wzorce umowy „Statut Niepublicznego Przedszkola `Przyjaciele Kubusia` w Elblągu” i „umowa o świadczenie usług przedszkolnych” (dalej wzorce umowy) stosowane przez przedsiębiorcę Izabelę Ewę Kaczmarczyk prowadzącą Niepubliczne Przedszkole „Przyjaciele Kubusia” w Elblągu (dalej przedsiębiorca).

W wyniku analizy tych dokumentów Postanowieniem Nr RBG-127/2008 z dnia 28 kwietnia 2008r. zostało wszczęte postępowanie w sprawie stosowania przez przedsiębiorcę praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, polegającej na zamieszczeniu we wzorcach umowy postanowień w brzmieniu:

„Dziecko może być skreślone z listy przedszkola:

2. przez Dyrektora przedszkola:

a. z powodu niepłacenia czesnego lub nieterminowego wnoszenia opłat przez rodziców” (§14 pkt 10 ppkt 2 a Statutu)

oraz „Przedszkole może odstąpić od umowy w przypadku nieterminowego regulowania należności bądź ich nieuiszczenia przez okres 2 miesięcy” (§7 pkt 2 Umowy),

które są postanowieniami umownymi wpisanymi - na podstawie art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego - do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, co może stanowić naruszenie art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50 poz. 331 ze zm.: Dz. U. z 2007r. Nr 99 poz. 660, Nr 171 poz. 1206; dalej: ustawa).

Ustosunkowując się do postawionego zarzutu przedsiębiorca w piśmie z dnia 16 maja 2008r. poinformował, że zobowiązuje się do podjęcia działań na rzecz poprawienia zaistniałych uchybień.

Przedsiębiorca załączył do pisma nowo opracowany wzorzec umowy oraz projekt aneksu do umów już zawartych, a także projekt aneksu do Statutu Przedszkola.

Zarówno w nowo opracowanym wzorcu umowy jak i w projekcie aneksu do umowy oraz projekcie aneksu do Statutu Przedszkola kwestionowane zapisy otrzymały odpowiednio następujące brzmienie:

„W przypadku nieterminowego uiszczania należności, o których mowa w §3, lub zaległości w opłatach odpowiadającej przynajmniej dwóm pełnym okresom płatności przedszkole w pierwszej kolejności podejmie rozmowę z klientem celem wyjaśnienia sytuacji i uniknięcia podobnych w przyszłości.”

oraz dodano pkt 2a w brzmieniu:

„W przypadku niepowodzenia środków, o jakich mowa w pkt 2 przedszkole wyznaczy odpowiedni termin na spłatę zaległości, a po jego bezskutecznym upływie uprawniony będzie do odstąpienia od umowy” (umowa);

„W przypadku nieterminowego uiszczania należności, o których mowa w §3 umowy o świadczenie usług przedszkolnych, lub zaległości w opłatach odpowiadającej przynajmniej dwóm pełnym okresom płatności, dyrektor w pierwszej kolejności podejmie rozmowę z klientem celem wyjaśnienia sytuacji i uniknięcia podobnych w przyszłości. W przypadku niepowodzenia środków, o jakich mowa wyżej dyrektor wyznaczy odpowiedni termin na spłatę zaległości, a po jego bezskutecznym upływie uprawniony będzie do odstąpienia od umowy”(Statut).

Przedsiębiorca w piśmie z dnia 4 lipca 2008r. poinformował, że w oparciu o zakwestionowany wzorzec zawarł 70 umów.

Przedsiębiorca przedłożył także pismo wydane z upoważnienia Prezydenta Elbląga stwierdzające, iż przedsiębiorca nie jest wpisany do ewidencji działalności gospodarczej, bowiem zgodnie z art. 83a ustawy o systemie oświaty prowadzenie szkoły/placówki nie jest działalnością gospodarczą.

Prezes Urzędu ustalił następujący stan faktyczny:

Izabela Ewa Kaczmarczyk prowadzi Niepubliczne Przedszkole „Przyjaciele Kubusia” w Elblągu na podstawie wpisu do ewidencji placówek niepublicznych, prowadzonych przez Prezydenta Miasta Elbląga.

Zasady działania tej placówki zostały zawarte w opracowanym przez przedsiębiorcę Statucie Przedszkola. Statut zawiera m.in. zapisy regulujące organizację przedszkola, organy oraz zakres ich działań, a także prawa i obowiązki pracowników przedszkola i konsumentów korzystających z jego usług.

W ramach prowadzonej działalności przedsiębiorca zawiera także z konsumentami umowy o świadczenie usług przedszkolnych. W oparciu o postanowienia analizowanego wzorca przedsiębiorca zawarł 70 umów.

Analiza wskazanych dokumentów pozwoliła na postawienie przedsiębiorcy zarzutu naruszenia zbiorowych interesów konsumentów poprzez zamieszczenie w stosowanych w obrocie z konsumentami wzorcach umowy postanowień, których tożsama treść została wpisana do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, to jest zapisu w brzmieniu:

„Dziecko może być skreślone z listy przedszkola:

2. przez Dyrektora przedszkola:

a. z powodu niepłacenia czesnego lub nieterminowego wnoszenia opłat przez rodziców” (§14 pkt 10 ppkt 2a Statutu)

oraz „Przedszkole może odstąpić od umowy w przypadku nieterminowego regulowania należności bądź ich nieuiszczenia przez okres 2 miesięcy” (§7 pkt 2 Umowy),

co może stanowić naruszenie art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 powołanej ustawy.

Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej SOKiK) uznał za niedozwolone postanowienie umowne o treści:

- poz. 726 w rejestrze niedozwolonych postanowień umownych: „ Nieusprawiedliwione zaleganie z uiszczeniem czesnego lub innych opłat spowoduje skreślenie z listy studentów”.

Przedsiębiorca przedłożył nowo opracowany wzorec umowy o świadczenie usług przedszkolnych, w którym postanowienie § 7 pkt 2 wzorca otrzymało treść:

„W przypadku nieterminowego uiszczenia należności, o których mowa w §3, lub zaległości w opłatach odpowiadającej przynajmniej dwóm pełnym okresom płatności przedszkole w pierwszej kolejności podejmie rozmowę z klientem celem wyjaśnienia sytuacji i uniknięcia podobnych w przyszłości.”

oraz dodano pkt 2a w brzmieniu:

„W przypadku niepowodzenia środków, o jakich mowa w pkt 2 przedszkole wyznaczy odpowiedni termin na spłatę zaległości, a po jego bezskutecznym upływie uprawniony będzie do odstąpienia od umowy”..

Nadto przedsiębiorca przedłożył projekt aneksu do Statutu, w którym postanowienie §14 pkt 10 ppkt 2a Statutu otrzymało treść:

„W przypadku nieterminowego uiszczenia należności, o których mowa w §3 umowy o świadczenie usług przedszkolnych, lub zaległości w opłatach odpowiadającej przynajmniej dwóm pełnym okresom płatności, dyrektor w pierwszej kolejności podejmie rozmowę z klientem celem wyjaśnienia sytuacji i uniknięcia podobnych w przyszłości. W przypadku niepowodzenia środków, o jakich mowa wyżej dyrektor wyznaczy odpowiedni termin na spłatę zaległości, a po jego bezskutecznym upływie uprawniony będzie do odstąpienia od umowy”.

Organ antymonopolowy zważył, co następuje:

Wszczynając wobec wskazanego wyżej przedsiębiorcy postępowanie administracyjne, Prezes Urzędu postawił mu zarzuty naruszenia art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy. Zgodnie z treścią art. 24 ust. 1 ustawy, zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Art. 24 ust. 2 pkt 1 stanowi, że przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy, w szczególności stosowanie postanowień wzorców

umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego.

Zgodnie z art. 4 pkt. 1 lit a) ustawy przez przedsiębiorcę rozumie się przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, a także osobę fizyczną, osobę prawną, a także jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną, organizującą lub świadczącą usługi o charakterze użyteczności publicznej, które nie są działalnością gospodarczą w rozumieniu przepisów ustawy o swobodzie działalności gospodarczej. W ustawie posłużono się pojęciem „przedsiębiorcy” w znaczeniu ścisłym (odpowiadającym w zasadzie kodeksowemu pojęciu „przedsiębiorcy”, art. 43[1] kc) oraz pojęciem „przedsiębiorcy” w znaczeniu szerszym.

W niniejszej sprawie nie ma zatem decydującego znaczenia art. 83a ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991r. (t.j. Dz. U. z 2004r. Nr 256 poz. 2572 ze zm.), zgodnie z którym prowadzenie szkoły/placówki oświatowej nie jest działalnością gospodarczą. W związku z tym, że organizowanie i prowadzenie niepublicznego przedszkola stanowi na pewno świadczenie - dla korzystających z przedszkola - usług o charakterze użyteczności publicznej, podmiot organizujący i prowadzący takie przedszkole może być uznany za przedsiębiorcę w rozumieniu art. 4 pkt 1 lit. a ustawy.

Stanowisko takie odpowiada pogładowi wyrażanemu dotychczas w orzecznictwie Sądu Okręgowego w Warszawie Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Sądu Apelacyjnego w Warszawie¹, a także Sądu Najwyższego², które wielokrotnie uznawały podmioty prowadzące niepubliczne szkoły/placówki za przedsiębiorcę.

Zachowania niniejszego podmiotu podlegają zatem kontroli dokonywanej na gruncie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

W niniejszej sprawie postawione przedsiębiorcy zarzuty, które aby mogły być skutecznie ocenione w ramach art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 1, muszą spełniać poniższe przesłanki:

1. być działaniem bezprawnym i polegać na stosowaniu w obrocie konsumenckim postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone,
2. godzić w zbiorowe interesy konsumentów.

Bezprawność tradycyjnie ujmowana jest jako sprzeczność z obowiązującym porządkiem prawnym. Pojęcie „porządek prawny” obejmuje nakazy i zakazy wynikające z normy prawnej, a także nakazy i zakazy wynikające z norm moralnych i obyczajowych określanych jako zasady współżycia społecznego.

Organ antymonopolowy zauważa, że działanie przedsiębiorcy, polegające na stosowaniu postanowień wzorców umów wpisanych do rejestru niedozwolonych postanowień umownych, należy uznać za bezprawne nie tylko ze względu na fakt

¹ np. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 6 lipca 2007r., VI ACa 295/2007, wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 5 czerwca 2007 r., VI ACa 1223/2006

² np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 marca 2006r., I CSK 135/2005, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 kwietnia 2004 r., III SK 22/2004, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 3 lipca 2003 r. III CZP 38/2003,

zdefiniowania w art. 24 ust. 2 pkt 1 ustawy określonej praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów. O bezprawności tegoż działania przesądza również rozszerzona skuteczność wyroku w sprawie o uznanie postanowień umownych za niedozwolone, co wynika z art. 479⁴³ Kodeksu postępowania cywilnego. W momencie wpisania do rejestru zapisu uznanego przez sąd za niedozwolone postanowienie umowne, zapis ów staje się samodzielnie funkcjonującą zasadą, która została zakwestionowana. Ze względu na rozszerzoną skuteczność wyroku, klauzule spełniają funkcję podobną do przepisów prawa, zaś posługiwanie się nimi w kontaktach z konsumentami jest zakazane.

Wzorce umów stosowane przez przedsiębiorców w kontaktach z konsumentami podlegają szczególnej kontroli. Wzorzec umowy to doktrynalne określenie wszelkich jednostronnie przygotowanych z góry przed zawarciem umowy, gotowych klauzul umów w postaci warunków umów, ich wzorów, regulaminów, statutów itp. (tak E. Łętowska, Prawo umów konsumenckich, C.H. Beck 2002, s. 292).

W systemie polskiego prawa cywilnego ustawodawca przewidział instytucję abstrakcyjnej kontroli wzorców umownych, realizowanej w drodze postępowania o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone. Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie (wyroki: z dnia 29 września 2005r., sygn. akt: VI Aca 381/05; z dnia 16 listopada 2005r., sygn. akt VI Aca 473/05), „celem postępowania w sprawach o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone jest tzw. abstrakcyjna kontrola wzorców, dokonana w oderwaniu od konkretnej umowy, zaś wyrok uwzględniający powództwo przez uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone i zakazanie ich stosowania ma, zgodnie z art. 479⁴³ k.p.c., od chwili wpisania do odpowiedniego rejestru, skutek także wobec osób trzecich(...)”. Co więcej, jak wskazał Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 13 lipca 2006 r., sygn. akt III SZP 3/06, „stosowanie postanowień wzorców umów o treści tożsamej z treścią postanowień uznanych za niedozwolone prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów i wpisanych do rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ § 2 Kodeksu postępowania cywilnego, może być uznane w stosunku do innego przedsiębiorcy za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów”. Tak więc, dokonując oceny treści postanowień umownych wykorzystywanych przez przedsiębiorców we wzorcach umownych należy wykorzystywać reguły interpretacji wykształcone w nauce prawa i praktyce orzeczniczej. Stąd też, niedozwolone będą takie postanowienia umów, które mieszczą się w „hipotezie” klauzuli wpisanej do rejestru, której treść zostanie ustalona w oparciu o dokonaną jej wykładnię. Nie jest zatem konieczna dokładna, literalna identyczność klauzuli wpisanej do rejestru i klauzuli z nią porównywanej.

Prezes Urzędu zakwestionował zapisy zamieszczone w wykorzystywanych przez przedsiębiorcę wzorcach umowy z uwagi na ich tożsamość z klauzulami wpisanymi do Rejestru. W ocenie organu antymonopolowego, zapisy stosowane przez przedsiębiorcę w brzmieniu:

„Dziecko może być skreślone z listy przedszkola:

2. przez Dyrektora przedszkola:

a. z powodu niepłacenia czesnego lub nieterminowego wnoszenia opłat przez rodziców” (§14 pkt 10 ppkt 2a Statutu)

„Przedszkole może odstąpić od umowy w przypadku nieterminowego regulowania należności bądź ich nieuiszczania przez okres 2 miesięcy” (§7 pkt 2 Umowy),

są tożsame z zapisem uznanym wyrokiem SOKiK z dnia 27 lutego 2006r., sygn. akt XVII AmC 105/04 w brzmieniu:

„Niesprawiedliwe zaleganie z uiszczeniem czesnego lub innych opłat spowoduje skreślenie z listy studentów”,

za zakazane do stosowania w obrocie z konsumentami i wpisane do Rejestru postanowień wzorców umów uznanych za niedozwolone pod numerami 726).

Organ antymonopolowy zauważa, iż art. 385¹ §1 Kodeksu cywilnego stanowi, że postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nie uzgodnione indywidualnie nie wiążą go jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Przepisy ogólne o zobowiązaniach zawarte w kodeksie cywilnym wymagają od wierzyciela wezwania dłużnika do spełnienia ciążącego na nim świadczenia. Dopiero po bezskutecznym upływie terminu wskazanego w wezwaniu wierzyciel ma prawo odstąpić od umowy z tytułu niespełnienia świadczenia przez dłużnika. Tym samym przedszkole powinno wezwać rodzica do zapłaty zaległych kwot wyznaczając mu termin do spełnienia tego obowiązku. Dopiero bezskuteczny upływ tego terminu daje przedszkolu prawo do skreślenia dziecka z listy uczestników. Tak samo uznał SOKiK wskazując, że umowy o świadczenie usług są umowami wzajemnymi, a jednostronne rozwiązanie takiej umowy w przypadku niespełnienia przez konsumenta świadczenia pieniężnego w terminie jest sprzeczne z art. 491 kodeksu cywilnego, który stanowi, że jeżeli jedna ze stron dopuszcza się zwłoki w wykonaniu zobowiązania z umowy wzajemnej, druga strona może wyznaczyć jej dodatkowy odpowiedni termin do wykonania z zagrożeniem, że w razie bezskutecznego upływu wyznaczonego terminu będzie uprawniona do odstąpienia od umowy. Pomimo, że przepis ten ma charakter dyspozytywny, to jednak zdaniem SOKiK jego treść jest powszechnie stosowana w obrocie gospodarczym i stanowi jeden z dobrych obyczajów. Zapisy w zakwestionowanym brzmieniu skutkują nierównością stron umowy, gdyż takiej możliwości nie ma konsument.

Zarówno zapisy stosowane przez przedsiębiorcę, jak i zapisy uznane przez SOKiK za niedozwolone postanowienie umowne są tożsame w skutkach, bowiem przyznają jednej stronie umowy prawo do rozwiązania umowy bez wezwania dłużnika do spełnienia ciążącego na nim obowiązku zgodnie z regulacjami zawartymi w kodeksie cywilnym.

Porównywane wyżej zapisy nie zachowują wprawdzie identycznego brzmienia, jednakże analiza ich treści prowadzi do wniosku, iż wywołują one identyczne skutki.

Uwzględniając powyższe należy uznać, iż kwestionowane zapisy wzorców umowy stosowanych przez przedsiębiorcę mieszczą się w hipotezach wymienionych klauzul wpisanych do Rejestru.

Tym samym udowodniono, iż spełniona została przesłanka bezprawności działania przedsiębiorcy, polegającego na stosowaniu w obrocie konsumenckim postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone.

Druga z wymienionych wyżej przesłanek jest spełniona, gdy dane działanie przedsiębiorcy godzi w interesy konsumentów, jako zbiorowości, gdyż ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów chroni interesy nieograniczonej liczby konsumentów, których nie da się zidentyfikować. Z takim przypadkiem mamy do czynienia w niniejszej sprawie. Działanie przedsiębiorcy prowadzącego prywatne przedszkole godzi w interesy ogółu obecnie korzystających z jego usług konsumentów, ale także każdego potencjalnego konsumenta, który zdecyduje się zawrzeć z tym przedsiębiorcą umowę, o korzystanie z usług przedszkola. Naruszane przy tym interesy konsumentów nie mają jednostkowego

charakteru, ale są wspólne dla z góry nieustalonej zbiorowości konsumentów.

Należy zatem stwierdzić, iż spełniona została druga z przesłanek uznania działania przedsiębiorcy za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów.

W związku ze spełnieniem obu przesłanek należało uznać, iż działanie przedsiębiorcy stanowi praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, wymienioną w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy.

Zgodnie z art. 28 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, jeżeli w toku postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów zostanie uprawdopodobnione, na podstawie okoliczności sprawy, informacji zawartych w zawiadomieniu lub innych informacji będących podstawą wszczęcia postępowania z urzędu, że przedsiębiorca stosuje praktykę, o której mowa w art. 24 ustawy, a przedsiębiorca, któremu zarzucane jest naruszenie tego przepisu, zobowiąże się do podjęcia lub zaniechania określonych działań zmierzających do zapobieżenia tym naruszeniom, Prezes Urzędu może, w drodze decyzji, nałożyć obowiązek wykonania zobowiązania.

Taka sytuacja zachodzi w niniejszej sprawie. Po wszczęciu postępowania administracyjnego przedsiębiorca w piśmie z dnia 16 maja 2008r. poinformował Prezesa Urzędu, że zobowiązuje się do podjęcia działań na rzecz poprawienia zaistniałych uchybień. Przedsiębiorca załączył do pisma nowo opracowany wzorzec umowy oraz projekt aneksu do umów już zawartych, a także projekt aneksu do Statutu Przedszkola. Zarówno w nowo opracowanym wzorcu umowy jak i w projekcie aneksu oraz projekcie aneksu do Statutu Przedszkola kwestionowane zapisy otrzymały odpowiednio następujące brzmienie:

„W przypadku nieterminowego uiszczenia należności, o których mowa w §3, lub zaległości w opłatach odpowiadającej przynajmniej dwóm pełnym okresom płatności przedszkole w pierwszej kolejności podejmie rozmowę z klientem celem wyjaśnienia sytuacji i uniknięcia podobnych w przyszłości.”

oraz dodano pkt 2a w brzmieniu:

„W przypadku niepowodzenia środków, o jakich mowa w pkt 2 przedszkole wyznaczy odpowiedni termin na spłatę zaległości, a po jego bezskutecznym upływie uprawniony będzie do odstąpienia od umowy” (umowa).

„W przypadku nieterminowego uiszczenia należności, o których mowa w §3 umowy o świadczenie usług przedszkolnych, lub zaległości w opłatach odpowiadającej przynajmniej dwóm pełnym okresom płatności, dyrektor w pierwszej kolejności podejmie rozmowę z klientem celem wyjaśnienia sytuacji i uniknięcia podobnych w przyszłości. W przypadku niepowodzenia środków, o jakich mowa wyżej dyrektor wyznaczy odpowiedni termin na spłatę zaległości, a po jego bezskutecznym upływie uprawniony będzie do odstąpienia od umowy”(Statut).

Zaproponowane przez przedsiębiorcę zmiany kwestionowanych postanowień wzorców umowy uwzględniają, w ocenie Prezesa Urzędu, obowiązujące przepisy prawa, w szczególności art. 385 i nast. Kodeksu cywilnego i mogą zostać wprowadzone do obrotu konsumenckiego w miejsce niedozwolonych.

W związku z powyższym w pkt I sentencji niniejszej decyzji przyjęto zobowiązanie przedsiębiorcy, do zaniechania działań sprzecznych z prawem poprzez zaprzestanie stosowania zakwestionowanych zapisów i nałożono obowiązek wykonania tego zobowiązania poprzez:

- a) zmianę umów istniejących w obrocie prawnym, w terminie 2 tygodni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji, zgodnie z przyjętym zobowiązaniem i przedłożonym projektem aneksu do „umowy o świadczenie usług przedszkolnych”, załączonym do pisma przedsiębiorcy z dnia 16 maja 2008r.
- b) zawieranie nowych umów zgodnie z przyjętym zobowiązaniem i wzorcem umowy, załączonym do pisma przedsiębiorcy z dnia 16 maja 2008r.
- c) wprowadzenie zmian do Statutu Niepublicznego Przedszkola `Przyjaciele Kubusia` w Elblągu, zgodnie z przyjętym zobowiązaniem i przedłożonym projektem aneksu do Statutu, załączonym do pisma przedsiębiorcy z dnia 16 maja 2008r. oraz poinformowania wszystkich rodziców/opiekunów korzystających z usług Niepublicznego Przedszkola „Przyjaciele Kubusia” w Elblągu o wprowadzonych zmianach.

Na podstawie art. 28 ust. 3 ustawy Prezes Urzędu nałożył na przedsiębiorcę obowiązek przekazania informacji o realizacji zobowiązania nałożonego w punkcie I sentencji decyzji oraz przedłożenia potwierdzonych kopii umów zawartych zgodnie z postanowieniami ww. wzorca umowy, w terminie 3 miesięcy od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

Wobec powyższego należało orzec jak w sentencji.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 2 k.p.c. – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie- Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwóch tygodni od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów- Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Bydgoszczy.

Z upoważnienia Prezesa Urzędu
Ochrony Konkurencji i Konsumentów
Dyrektor Delegatury w Bydgoszczy
Dorota Karczewska

Otrzymują:

1. Pani Izabela Ewa Kaczmarczyk
Przedszkole Niepubliczne
„Przyjaciele Kubusia”
Ul. A. Struga 52
82-300 Elbląg
2. a/a